

stuttsøguna í Føroyum

søgur] og útgivnar í Týsklandi í 1885.

Stuttsøgurnar í savninum eita Sultelma, Atlantis, Manor og Der Mönch von Sumbö og tær fara fram í Noreg, Skotlandi og Føroyum. Flestu stuttsøgurnar í savninum hava eitthvørt við samkyndar menn at gera, og kanska serliga Manor.

Karl Heinrich Ulrichs hevur upplýst, at Manor var skrivað í tíðarskeiðinum 22. til 30. juli í 1884, meðan hann búði í útlegd í Italia.

Við aldrinum gjørdist rithøvundurin upptikin av romantiska rákinum innan týskar bókmentir, eins og hann gjørdist serstakliga hugtikin av Norðurlondum og Norrønu gudalæruni. Hetta sæst væl aftur í Manor.

Eingin veit við vissu at siga, men flestu serfrøðingar eru á einum máli um, at Karl Heinrich Ulrichs ongantið sjálvur var í Føroyum ella í hinum Norðurlandsku londunum, ið so ofta vera nevnd og viðgjørd í hansara seinna skaldskapi.

Hinvegin er væl hugsandi, at hann hevur roynt sum frægast at lisið landakortini av Føroyum og Norðurlandshavinum, ið vóru til taks í hansara samtið. Hetta siggja vit aftur í landafrøðiligu lýsingunum av Føroyum. Eitt nú vil hann vera við, at 35 oyggjar eru

í Føroyum, og at til ber at svimja dagliga í “flógvu aldunum” í Vestmannasundi.

Um hann sjálvur hevði vitjað á klettunum, so hevði hann skjótt lært rætta talið av oyggjum, og at tað er alt annað enn lætt at svimja tvørtur um Vestmannasund við sera sterkum streymi og køldum sjógvi.

Kim Simonsen hevur granskað nógv í føroyskum samleika, og hvussu hesin samleiki verður sæddur í okkara egnu eygum og við útlandskum eygum. Hann vísir á, at í 19. øld gjørdist ímyndin av norðurøkinum og tí eisini Føroyum munandi meira veruleikafjarð enn áður. “Fólk sunnnfyri fóru at tilbiðja norðurlandsku gudalæruna og fornsøgurnar, og kvæðahejtur

KARL HEINRICH ULRICHS

sum Sjúrður og sjálvt Sigmundur og Tróndur gjørdust hvørmansogn í Evropa” sigur Kim Simonsen. Hann leggur afturat: “Ferðandi í Føroyum í 19. øld fagnaðu føroyingum sum ósek og rein fólk, ið livdu eitt autentiskt lív í samljóði við náttúruna.” (Atlantic Review, vári 2014).

Hetta siggja vit aftur í Manor, har allar tilvísingar til eitt nútíðar kristið samfelag eru mest sum skúgvaðar til viksyri eina gandakenda náttúruperlu, har gamlar konur duga gand, og vampýrar eru so at siga vanligir bygdagestir.

“Mong staðarnøvn minna um tíðina, tá ið ongar kirkjur vóru í Føroyum, og tann gamla trúgvin ikki enn var burturtrokað, eitt nú Tórshavn á Streymoyinni, sum eitur eftir Tóri, torunnar gudi” skrivir Karl í Manor.

Søgur og sagnir um vampýrar eru elligamlar og finnast í flestum mentanum. Søgurnar, sum vit kenna í dag, koma tó serliga úr Eysturevropa. Í 1819 skrivaði John Polidori skaldsøguna The Vampyre. Hansara lýsing av vampýrum fekk stóra ávirkan á, hvussu fólk í 19. øld ímyndaðu og hugsaðu um vampýrar. Henda lýsing hevur Uttan iva eisini ávirkað hugaheim Ulrichs.

Men tað er ikki fyrr enn Bram Stoker útgav skaldsøguna Dracula í 1897, at hugmyndin um vampýrar, sum vit kenna hana í dag, veruliga varð skapt og

kjølfest í okkara vesturlandska mentunararvi og gjørdist ein vanligur partur av vesturlandskum skaldskapi.

Á henda hátt er Karl Heinrich Ulrichs enn eina ferð framman fyri sína samtið, tá hann gevur sína vampýrsøgu út heili átta ár áðrenn Bram Stoker.

Í HANSARA DJØRVU FÓTAFETUM

Hóast samtiðin royndi at banna og teppa hansara slóðbrótandi arbeiði fyri javnrættindum hjá samkyndum, eins og hansara homoerotiska skaldskap, so køvdi hon hann ikki.

Í dag hevur Karl Heinrich Ulrichs fingið fast pláss í altjóða søgubókunum, og gøtur í München, Bremen og Hannover eru uppkallaðar eftir djarva stríðsmanninum, ið gekk á odda og slóðaði fyri tí arbeiði, sum eitt nú LGBT Føroyar virkar fyri í dagsins Føroyum.

Akkurat 130 ár eftir, at hann einsamallur sat í lítlari italienskari bygd og droymdi seg burtur til Føroyar og skrivaði um ungar samkyndar menn og teirra lív á hesum fjarskotnu og vøkru oyggjum, fáa føroyingar endiliga høvi at lesa hansara stuttsøgu á føroyskum.

